

Prefață

Cei care vor utiliza această carte mai întâi ar trebui să parcurgă cu atenție manualul destinat elevilor din clasa a 9-a. Totuși, mai ales pentru cei care nu au urmat fidel conținutul programei din clasa a 9-a, am început cu o recapitulare a celor mai importante cunoștințe studiate în această clasă. După săptămânile afectate recapitulării, recomandăm rezolvarea problemelor de la sfârșitul acestui capitol pentru ca atât profesorii, dar mai ales elevii să poată să-și dea seama de nivelul cunoștințelor pe care le au.

Este important ca de la început să clarificăm un aspect important: nu este vorba de un manual obișnuit care, pe baza unei programe școlare, oferă cunoștințe acoperitoare, intră în detalii care sunt necesare elevilor pentru a înțelege și a dobândi concepte fundamentale. Această carte se adresează acelor copii care sunt doritori de cunoștințe suplimentare, doresc să învețe mai repede și să atingă performanțe în informatică, cu precădere în algoritmică și programare. În consecință, cunoștințele teoretice sunt prezentate sumar, sunt „orientate” spre scopul clar de a crea deprinderile necesare pentru a „ataca” cât mai repede problemele propuse spre rezolvare din domeniu.

Elevii din România cărora le place programarea pot participa la o serie de concursuri, simpozioane, tabere unde pot învăța și pot arăta ceea ce știu. Olimpiadele de informatică sunt cu precădere de algoritmică și programare. Prima condiție pe care un elev trebuie să o îndeplinească pentru a avea succes la aceste olimpiade este să fie în stare să se gândească singur, să se concentreze și să aibă curaj pentru implementarea unei soluții originale. Fiecare proiect de algoritm, fiecare program este o creație nouă și trebuie să îndeplinească toate cerințele și restricțiile impuse în specificațiile problemelor de rezolvat. Pentru a ajunge în situația respectivă, este nevoie de multe exerciții, de multe antrenamente. Aceste abilități se pot forma doar rezolvând multe, foarte multe probleme.

În concluzie, cartea este mai mult o culegere de probleme decât un manual. În concepția autorilor, ea totuși trebuie parcursă în succesiunea capitolelor, așa cum sunt ele înșiruite în carte. Recomandăm acest lucru deoarece, cartea nefiind o versiune îmbogățită a unui manual elaborat conform programei școlare, cunoștințele din carte depășesc conținutul acestei programe, este nevoie de o abordare treptată a problemelor.

Profesorul este sfătuit să lucreze cu elevii ținând cont de întrebările și de răspunsurile lor, să-și modeleze activitatea în funcție de nivelul grupului. Dacă activitatea decurge fără probleme, evident se poate avansa repede și se pot studia și probleme din alte surse sau chiar din manualele care constituie continuarea celui de față. Se știe că la olimpiade „nu prea” se ține cont de programa școlară, iar la olimpiadele internaționale există o singură categorie de vârstă: 14-18 ani.

Rezolvările problemelor propuse sunt prezentate sub formă de explicații și eventual pseudocodul algoritmului. Textele sursă le veți putea consulta în software-ul care însoțește aceste manuale. Nu avem pretenția că întotdeauna am propus cea mai elegantă și cea mai eficientă rezolvare. Dacă ne contactați și veți fi de acord ca soluțiile interesante și originale ale dumneavoastră să devină publice, acestea vor fi înglobate în software și vor fi adăugate noilor ediții ale manualelor.

Vă dorim succes!

Autorii

1. Generalități

- Conținutul următoarelor programe (dezvoltate pentru doritorii de cunoștințe solide în programare) nu precizează limbajul de programare. În funcție de cerințele elevilor și disponibilitățile profesorilor toate temele se pot trata realizând aplicații în limbajul **Pascal** și/sau **C++**. De asemenea, se vor face aplicații și în **Free-Pascal**, respectiv **gnu C**. Evident, nu sunt excluse nici mediile vizuale (Delphi, Visual C++, VisualBasic sau Java).
- Conținutul programei este grupat în 32 de săptămâni, pe parcursul cărora aproximativ din patru în patru săptămâni se vor organiza „miniconcursuri” din domeniul (domeniile) de cunoștințe abordate deja. Elevii vor lucra în condiții similare viitoarelor concursuri la care vor participa. Evaluarea se va face automat, folosind software-ul de evaluare care va fi utilizat și în celelalte săptămâni pentru a verifica lucrările elevilor și a evalua modul în care ei avansează.

2. Obiective generale

Elevii participanți vor fi capabili:

- să analizeze enunțuri de probleme care depășesc nivelul programei școlare;
- să stabilească metoda de rezolvare cea mai potrivită în cazul problemelor enunțate;
- să estimeze ordinul de complexitate al unui algoritm;
- să identifice problemele care se pot rezolva cu metoda *greedy*;
- să proiecteze și să implementeze algoritmi de rezolvare bazați pe metoda *greedy*;
- să demonstreze că rezolvarea *greedy* conduce la optimul căutat;
- să identifice problemele care se rezolvă cu metoda *divide et impera*, respectiv cei doi pași ai metodei (împărțirea în subprobleme și compunerea rezultatelor subproblemelor);
- să proiecteze și să implementeze algoritmi de rezolvare pentru probleme care se rezolvă cu metoda *divide et impera*;
- să identifice problemele care trebuie rezolvate cu metoda *programării dinamice*;
- să arate că problema are o substructură internă optimă și să recunoască subproblemele suprapuse;
- să proiecteze și să implementeze algoritmi de rezolvare pentru probleme care se rezolvă cu metoda *programării dinamice*;
- să proiecteze și să implementeze algoritmi care se bazează pe metode *euristice*;
- să utilizeze variabile alocate *dinamic* în cazul în care memoria centrală nu este suficientă pentru stocarea datelor;
- să lucreze cu date organizate în structuri de date înlănțuite *dinamic* (să prelucreze *stive*, *cozi*, *liste ordonate*, *arbori binari*);
- să reprezinte și să prelucreze *grafuri*;

- să rezolve probleme simple pe grafuri (determinarea arborelui parțial de cost minim și a drumurilor minime) cu metodele de programare învățate;
- să rezolve probleme care necesită realizarea unor programe interactive.

3. Gruparea temelor pe săptămâni

Săptămânile 1-2: Recapitulare

Obiective specifice:

Recapitularea claselor de probleme, rezolvate în cadrul activităților realizate pe parcursul anului precedent.

Săptămâna 3: Recapitulare III

Obiective specifice:

Analiza problemelor propuse spre rezolvare la olimpiadele județene și naționale (clasa a IX-a) din anul școlar precedent (tabere de pregătire, concursuri).

Săptămâna 4-5: Metoda greedy

Obiective specifice:

Rezolvarea problemelor de optim necesită cunoașterea mai multor metode de rezolvare. Elevii trebuie să fie capabili să stabilească metoda de rezolvare adecvată în cazul acestor probleme. Dacă restricțiile și cerințele problemei permit utilizarea optimului local, se recomandă metoda greedy. În cazul unor elevi doritori de performanță este necesar ca ei să poată demonstra că metoda greedy conduce la determinarea optimului global. Ei trebuie să se obișnuiască cu instrumentele și metodele care trebuie aplicate în aceste demonstrații. Elevii trebuie să aprofundeze cunoștințele necesare aplicării metodei rezolvând cât mai multe probleme și trebuie să învețe metode de demonstrare prin care să justifice aplicarea ei.

- Identificarea clasei de probleme în cazul căreia se poate aplica metoda greedy;
  - Algoritmul general care implementează metoda greedy;
  - Demonstrarea corectitudinii alegerii metodei greedy pentru problema de rezolvat;
  - Metoda inducției matematice
  - Reducere la absurd
1. determinarea ordinii în care se vor servi persoanele care stau la o coadă astfel încât timpul mediu de așteptare să fie minim;
  2. determinarea submulțimii de sumă maximă a unei mulțimi de numere reale date;

3. eliminarea unor puncte date de-a lungul unei linii drepte astfel încât distanța minimă dintre oricare două puncte succesive să fie cel puțin egală cu o distanță dată;
4. problema benzii magnetice (Să se stabilească ordinea în care se vor înregistra N fișiere pe o bandă magnetică astfel încât timpul mediu de accesare a lor să fie minimă. Se știe că pentru accesarea unui fișier, toate cele înregistrate înaintea lui trebuie citite.)
5. problema continuă a rucsacului (Într-un rucsac încap obiecte de greutate totală G . Cunoscând greutățile și valorile a N obiecte, să se stabilească care trebuie împachetate în rucsac pentru a obține o valoare totală maximă.)
6. obținerea unei configurații de N numere plasate pe $N+1$ poziții (o poziție fiind liberă) dintr-o configurație inițială dată în care de asemenea există o poziție neocupată de nici un număr; un număr poate fi mutat dintr-o anumită poziție doar în poziția liberă;
7. eliminarea de către doi jucători a unor numere dintr-un șir de numere, ștergând un număr de la careva din marginile șirului; se declară câștigător cel care șterge numere având suma maximă;
8. închirierea unei cabane pe anumite intervale de timp solicitate astfel încât numărul solicitanților serviți să fie maxim;
9. problema spectacolelor (Într-o sală de spectacole trebuie planificate cât mai multe spectacole dintre cele N existente în repertoriu, astfel încât fiecare să respecte ora de începere și de încheiere planificate.)
10. descompunerea unui șir de numere în număr minim de subșiruri descrescătoare; ordinea din subșiruri trebuie să fie aceeași cu ordinea din șirul dat;
11. analiza problemei plății sumei cu bancnote de valori date; găsirea unei mulțimi de monede pentru care algoritmul furnizează (respectiv nu furnizează) soluție optimă.

Săptămâna 6: Metode greedy euristice

Obiective specifice:

Elevii familiarizați cu metoda greedy va trebui să știe când anume această metodă, chiar dacă nu se poate demonstra că ar garanta soluția optimă, merită aplicată în lipsa unei alte metode sigure, deoarece în cazul majorității datelor de intrare ea rezolvă problema.

- Identificarea clasei de probleme pentru care se poate aplica euristica greedy
- Demonstrarea faptului că în anumite cazuri metoda greedy nu conduce la optimul căutat, găsirea unor contraexemple (exemple pentru care metoda greedy nu furnizează rezultat optim)
- Aplicarea metodei
  1. plata sumei cu număr minim de bancnote;

2. împachetarea unui rucsac astfel încât valoarea obiectelor împachetate să fie cât mai mare posibil (problema discretă a rucsacului);
3. ghicirea tuturor pozițiilor unui șir de numere 0 și 1 pe care se află valoarea 0 știind că există exact k astfel de poziții;
4. problema submarinului (determinarea numărului minim de submarine necesare pentru distrugerea a N vapoare);
5. determinarea ordinii în care M lucrări independente ale căror timpi de execuție se cunosc, se vor executa de către N procesoare care pot lucra în paralel astfel încât durata totală să fie minimă;
6. repartizarea, pe baza unor liste de preferințe, a N apartamente la N persoane astfel încât satisfacerea cerințelor să fie maximă.

Săptămâna 7: Concurs

Obiective specifice:

Se va testa capacitatea elevilor de a aplica metoda greedy și euristica greedy. Mai mult, se va testa existența abilității de a diferenția cele două clase de probleme care se rezolvă cu acestea. Elevii vor rezolva trei probleme în două ore.

Săptămânile 8-9: Divide et Impera (I)

Obiective specifice:

Atunci când o problemă se poate despărți în subprobleme astfel încât acestea să rezolve aceeași problemă pe o structură de date mai mică, se poate aplica metoda divide et impera. Elevii vor fi capabili să identifice această clasă de probleme și vor învăța implementarea algoritmilor de rezolvare în mod iterativ și recursiv. Elevii familiarizați cu metoda divide et impera va trebui să știe să aplice metoda și în cazul în care descompunerea datelor nu se face în două, ci în mai multe subprobleme.

- Identificarea clasei de probleme care se rezolvă cu metoda *divide et impera*
- Algoritmul general care implementează metoda *divide et impera*
- Identificarea celor doi pași ale metodei (descompunerea problemei inițiale și compunerea rezultatelor subproblemelor);
- Identificarea problemelor care prelucrează date bidimensionale și care se rezolvă cu metoda *divide et impera*;
- Descompunerea problemelor în n subprobleme;
  1. algoritmul căutării binare și realizarea implementării iterative și recursive;
  2. calcularea produsului a N numere cu metoda *divide et impera*;
  3. determinarea celui mai mare (celui mai mic) număr într-un șir dat cu metoda *divide et impera*;
  4. plierea unui vector (Se consideră un vector de lungime N . Definim plierea vectorului prin suprapunerea unei jumătăți, numite *donatoare* peste cealaltă jumătate, numită *receptoare*. Dacă numărul de elemente este impar, elementul

din mijloc este eliminat. În acest mod se ajunge la un subșir ale cărui elemente au numerotarea corespunzătoare jumătății receptoare. a) Fiind dat un indice i , să se determine dacă al i -lea element poate fi element final ca rezultat al unor plieri succesive. b) Să se precizeze toate elementele finale posibile. c) Fiind dat un element i final, să se determine o succesiune de plieri prin care se ajunge la el.)

5. ghicirea numărului ascuns;
6. raftul de cărți;
7. sortare prin interclasare (*merge-sort*);
8. sortare rapidă (*quick-sort*);
9. placa cu găuri;
10. turnurile din Hanoi.

Săptămâna 10: Concurs

Obiective specifice:

Se va testa capacitatea elevilor de a aplica metoda divide et impera. Se va testa existența abilității de a aplica metoda în rezolvarea diferitelor probleme și însușirea algoritmilor clasici. Elevii vor rezolva trei probleme în două ore.

Săptămâna 11: Grafuri (I)

Obiective specifice:

Foarte multe probleme de algoritmică se modelează pe grafuri. În concluzie elevii vor învăța cunoștințele fundamentale, introductive în teoria grafurilor. Ei se vor familiariza cu noțiunea de graf neorientat, adiacență, incidență, conexitate, componentă conexă, graf parțial, subgraf, lanț și ciclu. Elevii vor învăța mai multe modalități de a reprezenta grafuri.

- Grafuri neorientate, concepte fundamentale
- Reprezentarea grafurilor
  1. reprezentarea grafurilor prin matricea de adiacență;
  2. reprezentarea grafurilor prin lista vârfurilor adiacente;
  3. reprezentarea grafurilor prin lista extremităților muchiilor;
  4. reprezentarea grafurilor prin matricea de incidență;
  5. reprezentarea grafurilor prin matricea costurilor;
  6. reprezentarea grafurilor prin matricea succesorilor vârfurilor;
  7. reprezentarea grafurilor prin șirul succesorilor vârfurilor.

Săptămâna 12: Grafuri (II)

Obiective specifice:

După ce elevii s-au familiarizat cu diverse modalități de reprezentare a grafurilor, ei își vor forma deprinderi cu privire la traversarea grafurilor. Elevii vor crea structu-

rile de date folosind diverse reprezentări în implementările programelor care vor realiza traversarea acestora conform diverselor algoritmi.

- Traversarea în lățime;
  - Traversarea în adâncime;
  - Ciclu hamiltonian;
  - Ciclu eulerian.
1. problema comis-voiajorului (Se consideră un graf neorientat complet cu N vârfuri. Fiecărei muchii i se atribuie un cost numit distanță. Să se determine un drum *hamiltonian* de cost cât mai mic. Se va aplica metoda euristică greedy.)
  2. colorarea grafurilor (Se consideră un graf neorientat având N vârfuri. Să se determine numărul minim de culori necesare pentru a colora vârfurile grafului, astfel încât oricare două vârfuri legate printr-o muchie să fie colorate diferit. Se va aplica metoda euristică greedy.)
  3. stabilirea componentelor conexe ale unui graf (prin traversare în lățime și adâncime);
  4. sortarea topologică;
  5. determinarea unui ciclu *eulerian*.

Săptămâna 13: Grafuri (III)

Obiective specifice:

Graful conex care nu are cicluri se numește arbore. În multe probleme se cere stabilirea arborelui parțial de cost minim. Elevii vor fi capabili să recunoască printre cerințele problemei apariția acestei subprobleme și vor fi capabili să implementeze algoritmi cunoscuți pentru rezolvarea acestora.

- Algoritmul *greedy* de determinare a arborelui parțial de cost minim al lui *Kruskal*;
  - Algoritmul *greedy* de determinare a arborelui parțial de cost minim al lui *Prim*.
1. problema cu stațiile de benzină și rafinăriile;
  2. stabilirea componentelor conexe ale unui graf folosind algoritmul lui *Kruskal*.

Săptămâna 14: Grafuri (IV)

Obiective specifice:

Elevii vor învăța algoritmi clasici de determinare a drumurilor minime în grafuri neorientate și orientate.

- Determinarea drumului critic;
- Determinarea tuturor drumurilor între două puncte date;
- Determinarea lungimii (numărului de muchii) a celui mai scurt drum între două puncte date;
- Determinarea celui mai scurt drum între două puncte date cu traversare în lățime;

- Determinarea celui mai scurt drum între două puncte date cu traversare în lățime într-un graf de costuri;
- Algoritmul lui *Dijkstra*;
- Algoritmul lui *Bellman-Ford*.

Săptămâna 15: Concurs

Obiective specifice:

Se va testa capacitatea elevilor de a reprezenta grafuri și de a aplica metodele de programare învățate pentru a rezolva probleme modelate pe grafuri. Elevii vor rezolva trei probleme în două ore.

Săptămâna 16:-18 Metoda programării dinamice (I)

Obiective specifice:

Metoda programării dinamice se aplică în probleme de optim când se cere o singură soluție, precum și modul în care este obținută aceasta. Problemele în cazul cărora se poate aplica această metodă trebuie să îndeplinească anumite condiții. În urma descompunerii în subprobleme a problemei date se obțin probleme dependente una de cealaltă. Rezolvarea optimă a acestor subprobleme duce la rezolvarea optimă a problemei. Elevii își vor forma deprinderea de a recunoaște aceste probleme, precum de a identifica substructura optimă a acestor probleme.

Metoda programării dinamice poate fi folosită astfel încât să se poată afișa și „termenii” din care optimul furnizat se compune. Pentru reconstituirea soluției, uneori este nevoie de structuri de date suplimentare. Elevii vor învăța detalii de implementare care să favorizeze obținerea acestor rezultate.

Frecvent, metoda programării dinamice se aplică pe date structurate în tablouri bidimensionale, sau rezolvarea impune păstrarea rezultatelor intermediare (a subproblemelor) în tablouri multidimensionale. Elevii vor exersa crearea și prelucrarea acestor structuri de date.

- Identificarea clasei de probleme;
  - Algoritmul general care implementează metoda programării dinamice;
  - Demonstrarea optimalității problemei;
  - Reconstituirea soluției pe baza deciziilor luate pe parcursul aplicării metodei;
  - Structuri de date multidimensionale.
1. determinarea subșirului crescător de lungime maximă;
  2. problema agricultorului (vezi metoda *greedy*);
  3. problema dicționarului (Se consideră un dicționar și un text. Să se descompună textul în cuvinte din dicționar.)

4. determinarea sumei maxime care poate fi obținută folosind elementele unui tablou bidimensional triunghiular situate în linii diferite și aceeași coloană sau învecinate de-a lungul unei diagonale stânga dreapta.

Săptămâna 19: Conkurs

Obiective specifice:

Se va testa capacitatea elevilor de a rezolva probleme care necesită cunoașterea metodei programării dinamice. Elevii vor rezolva trei probleme în trei ore.

Săptămâna 20-21: Combinatorică

Obiective specifice:

Există o mulțime de probleme care necesită anumite cunoștințe de combinatorică. Elevii vor fi capabili să recunoască astfel de probleme și să aplice tehnicile adecvate pentru rezolvarea lor.

O clasă de probleme este formată din cele în care se cere determinarea unei configurații având un număr de ordine dat sau determinarea numărului de ordine al unei configurații date. Elevii vor fi capabili să utilizeze cunoștințe de combinatorică pentru rezolvarea acestor probleme.

- Permutări
  - Aranjamente
  - Combinări
1. Calculul numărului de permutări / aranjamente / combinări;
  2. Generarea permutărilor / aranjamentelor / combinărilor folosind metoda back-tracking;
  3. Numărul lui Catalan;
  4. Determinarea numărului de ordine a unei permutări cu N elemente;
  5. Determinarea permutării de N elemente care are numărul de ordine dat;
  6. Determinarea celui de-al k -lea cuvânt (din punct de vedere lexicografic) format din anumite litere;
  7. Determinarea numărului de ordine al unui cuvânt (din punct de vedere lexicografic) format din anumite litere.

Săptămâna 22: Principiul lui Dirichlet

Obiective specifice:

Principiul cutiei lui Dirichlet poate fi aplicat pentru rezolvarea unei clase de probleme în care mai multe obiecte sunt grupate în diverse moduri și se cere verificarea unei proprietăți a unei submulțimi a acestor obiecte și, eventual, obiectele care formează această submulțime. Elevii vor fi capabili să recunoască aceste probleme și să aplice acest principiu pentru rezolvarea lor.

1. problema pantofilor desperechiați;

2. identificarea unei subsecvențe a unui șir cu N elemente astfel încât suma elementelor din subsecvență să fie divizibilă cu N ;
3. determinarea multiplului format din 0 și 1;
4. problema celor $(M - 1) \cdot (N - 1) + 1$ numere;
5. repartizarea imprimantelor.

Săptămâna 23: Concurs

Obiective specifice:

Se va testa capacitatea elevilor de a rezolva probleme de combinatorică și de a aplica principiul cutiei lui Dirichlet. Elevii vor rezolva patru probleme în trei ore.

Săptămâna 24: Alocare dinamică (I)

Obiective specifice:

Elevii vor cunoaște cele două modalități de alocare a memoriei, înțelegând diferențele esențiale între alocarea statică și cea dinamică. Ei vor învăța să aleagă dintre cele două modalități în funcție de cerințele de spațiu, precum și a operațiilor specifice care se vor efectua pe o anumită structură.

Alocarea dinamică, de regulă, se recomandă pentru implementarea unor structuri de date speciale în care inserările și ștergerile se fac pe baza anumitor restricții. Elevii vor învăța despre stivă și coadă din punct de vedere logic. Ei au învățat în clasa a 9-a să realizeze programe în care aceste structuri sunt alocate static, acum ei vor fi interesați să-și formeze abilitățile necesare de a alocă dinamic aceste structuri. Elevii vor înțelege modul în care înlănțuirea se poate specifica similar cu indicii din șiruri, dar și în câmpuri suplimentare atașate unui element dintr-o structură de date înlănțuită.

- Principiile fundamentale ale alocării statice;
  - Principiile fundamentale ale alocării dinamice;
  - Diferențele dintre cele moduri de alocare a memoriei;
  - Diferențele dintre modul în care se declară și se prelucrează pointerii, respectiv variabilele dinamice;
  - Stiva și coada, (structuri de date, prezentate independent de implementare);
  - Operații specifice (inserare, ștergere, verificarea dacă stiva este vidă, verificarea dacă stiva este plină);
  - Implementarea statică a acestor operații;
  - Implementarea dinamică a stivei și a cozii.
1. exerciții în care intervine alocarea dinamică a unei variabile simple;
  2. exerciții în care intervine alocarea dinamică a unei variabile de tip structurat;
  3. determinarea tuturor numerelor prime mai mici decât 50.000;
  4. determinarea tuturor numerelor prime mai mici decât 400.000;

5. determinarea tuturor numerelor prime mai mici decât 1.000.000;
6. determinarea tuturor numerelor prime mai mici decât 1.000.000.000;
7. scrierea unor subprograme care realizează operații specifice pentru prelucrarea stivelor și cozilor.

Săptămâna 25: Alocare dinamică (II)

Obiective specifice:

Elevii vor înțelege modul în care înlănțuirea se poate utiliza pentru a specifica schimbarea succesiunii într-o listă și astfel se vor familiariza cu structuri de date de tipul listelor ordonate. Ei vor exersa inserările și ștergerile în toate variantele posibile (avem pointer la elementul în fața căruia se face inserarea, avem pointer la elementul după care se face inserarea, avem pointer la elementul care trebuie șters, sau la elementul din fața lui. Listele înlănțuite se vor traversa cu algoritmi iterativi și recursivi.

Elevii vor face cunoștință cu liste dublu înlănțuite și circulare. Vor fi capabili să le creeze și să le prelucreze.

- Lista ordonată;
  - Coada cu priorități;
  - Operații specifice;
  - Lista dublu înlănțuită;
  - Lista circulară.
1. completarea unit-ului cu operații care prelucrează liste ordonate;
  2. completarea unit-ului cu operații care prelucrează cozi cu priorități;
  3. utilizarea unit-ului în rezolvarea problemei cu săritura cu schiurile;
  4. completarea unit-ului cu operații care prelucrează liste dublu înlănțuite;
  5. completarea unit-ului cu operații care prelucrează liste circulare;
  6. utilizarea unit-ului în rezolvarea problemei care cere simularea unui joc de cărți;
  7. problema lui Josef.

Săptămâna 26: Arbori (I)

Obiective specifice:

Elevii vor fi capabili să recunoască problemele în care ierarhia introdusă în structură nu este secvențială ci arborescentă. Ei se vor familiariza cu crearea și alocarea dinamică a acestora, precum și cu implementarea operațiilor specifice.

- Arborele binar
  - Crearea unui arbore binar total echilibrat
  - Traversarea arborilor binari
1. completarea unit-ului cu subprogramul care creează un arbore binar total echilibrat;

2. completarea unit-ului cu subprogramul care creează un arbore binar pe baza secvenței obținute în urma traversării în preordine a arborelui binar;
3. realizarea unui program care generează notația poloneză a unei expresii aritmetice.

Săptămâna 27: Arbori (II)

Obiective specifice:

Arborele binar se utilizează frecvent ca o structură de căutare. Elevii vor fi capabili să creeze arbori binari de căutare și să efectueze toate operațiile specifice acestora.

- Arbori binari de căutare;
  - Operații specifice (căutare, inserare, eliminare, traversare).
1. completarea unit-ului cu subprogramele care creează și prelucrează un arbore binar de căutare;
  2. realizarea unui program care utilizează un astfel de arbore și îl afișează în preordine, inordine și postordine.

Săptămâna 28: Concurs

Obiective specifice:

Se va testa capacitatea elevilor de a aloca dinamic diverse structuri de date și de a aplica cele învățate în rezolvarea problemelor. Elevii vor rezolva trei probleme în două ore.

Săptămâna 29-30: Proiect

Obiective specifice:

Se va testa capacitatea elevilor de a lucra în echipă la un proiect. Se va realiza o aplicație de tip soft educațional și/sau o pagină Web. Se va lucra cu HTML și/sau cu un program grafic.

- Realizarea unor unit-uri pentru prelucrarea structurilor de date alocate dinamic (stive, cozi, liste ordonate, liste dublu înlanțuite, arbori).
- Susținerea proiectului realizat.

Cuprins

Prefață	5
Programa școlară	7
1. Recapitulare	21
1.1. Prelucrarea fișierelor de tip text	21
1.2. Principii în proiectarea algoritmilor	22
1.3. Prelucrarea numerelor	23
1.4. Conversii între două baze de numerație	25
1.5. Tablouri unidimensionale	26
1.6. Subprograme	35
1.7. Ordonări și căutări	37
1.8. Șiruri de caractere	44
1.9. Tablouri bidimensionale	45
1.10. Polinoame	47
1.11. Mulțimi	49
1.12. Tipul înregistrare	51
1.13. Operații pe biți	52
1.14. Recursivitate	53
1.15. Metoda backtracking	54
1.16. Probleme propuse	56
2. Metoda greedy	68
2.1. Prezentarea metodei	68
2.2. Implementări sugerate	70
2.3. Probleme propuse	71
2.4. Soluțiile problemelor	78
3. Metoda greedy euristică	90
3.1. Prezentarea metodei	90
3.2. Implementări sugerate	92
3.3. Probleme propuse	92
3.4. Soluțiile problemelor	96
4. Metoda Divide et Impera	102
4.1. Prezentarea metodei	102
4.2. Implementări sugerate	103
4.3. Probleme propuse	104
4.4. Soluțiile problemelor	110

5. Teoria grafurilor	125
5.1. Reprezentarea grafurilor	125
5.2. Traversarea grafurilor	128
5.3. Implementări sugerate	130
5.4. Probleme propuse	131
5.5. Soluțiile problemelor	142
6. Programare dinamică	167
6.1. Prezentarea metodei	167
6.2. Definiții	168
6.3. Reconstituirea soluției	169
6.4. Programare dinamică liniară și n -dimensională	170
6.5. Implementări sugerate	171
6.6. Probleme propuse	171
6.7. Soluțiile problemelor	179
7. Combinatorică	191
7.1. Introducere	191
7.2. Determinarea submulțimilor unei mulțimi	191
7.3. Determinarea partițiilor unei mulțimi	196
7.4. Produs cartezian	197
7.5. Partițiile unui număr	199
7.6. Permutări	201
7.7. Aranjamente	204
7.8. Combinări	206
7.9. Implementări sugerate	208
7.10. Probleme propuse	208
7.11. Soluțiile problemelor	214
8. Principiul lui Dirichlet	221
8.1. Principiul cutiei lui Dirichlet	221
8.2. Implementări sugerate	223
8.3. Probleme propuse	223
8.4. Soluțiile problemelor	226
9. Alocare dinamică	233
9.1. Generalități	233
9.2. Alocare statică și alocare dinamică	234
9.3. Structuri semistatice	235
9.4. Structuri dinamice	237
9.5. Implementarea structurilor de date folosind alocare dinamică	239
9.6. Structuri arborescente	260
9.7. Implementări sugerate	281
9.8. Probleme propuse	281
9.9. Soluțiile problemelor	289
Bibliografie	296